

Спиране на намаляването на биоразнообразието в Европа

Спешно е необходима информация базирана на показатели и мониторинг

На Световната среща на върха за устойчиво развитие, проведена в Йоханесбург през 2002г., бе подчертано, че биоразнообразието е от ключово значение за цялостното устойчиво развитие и премахването на бедността и е изключително важно за планетата и за благосъстоянието, поминъка и културния интегритет на хората. На срещата бе обърнато внимание на факта, че около 40 % от световната икономика се базира на биологични продукти и процеси. Биоразнообразието обаче е застрашено и има признаци, че в него настъпват драматични изменения и загуби в резултат на човешката дейност.

Конвенцията за биологичното разнообразие бе подписана на първата Среща на върха за Земята, проведена в Рио де Жанейро през 1992г., с цел създаването на международна рамка за опазване на биоразнообразието, устойчивото използване на неговите компоненти и справедливо и равномерно разпределение на ползите, произтичащи от използването на генетични ресурси.

В рамките на тази конвенция, държавите-участнички на Срещата на върха в Йоханесбург се споразумяха да вземат мерки за постигане на значително ограничаване на степента на намаляване на биоразнообразието до 2010г.

В рамките на Европейската общност и на по-широкия процес 'Околна среда за Европа' бе приета по-амбициозна цел – спиране на намаляването на биоразнообразието до 2010 г. Например, шестата програма на ЕС за действия в областта на околната среда определя за цел 'да се защити и където е необходимо да се възстанови структурата и функционирането на природните системи и да се спре намаляването на биоразнообразието в страните от Европейския съюз и в света до 2010г.'

За постигането на тези цели са необходими мониторинг, информация, оценки и яснота по отношение на: причинно-следствените връзки между човешките дейности, натиска, който те поражда и влиянието на този натиск върху околната среда като цяло и върху биоразнообразието в частност; възможностите за действия по ограничаване и предотвратяване

на намаляването на биоразнообразието; последствията и ефективността на предприетите мерки в областта на биоразнообразието.

Има много взаимосвързани дейности, които влияят на биоразнообразието. Необходимо е оценките да бъдат интегрирани и да включат по-широк кръг специалисти и ангажирани граждани. Освен това, информацията за състоянието и тенденциите в биоразнообразието в различните държави в Европа е ограничена и противоречива. Тази ситуация едва ли ще се промени бързо, тъй като мониторингът на биоразнообразието е доста времеемък, скъп и труден за приоритизиране, поради което досега е било обръщано сравнително малко внимание на неговото финансиране. Необходимо е да се предприемат спешни мерки.

Европейска програма за мониторинг на биоразнообразието

2010 г. приближава. В момента в рамките на по-широка Европейска програма за сътрудничество за мониторинг на биоразнообразието се работи за събиране и предоставяне на информацията, необходима за спирането на намаляването на биоразнообразието. Тази информация и мониторинг ще бъдат базирани на единна рамка, за да се осигури тяхната значимост за политиките управляващите на местно, регионално и национално ниво, както и на ниво Европейски съюз и в цяла Европа.

За да се създаде последователна Европейска програма за сътрудничество за мониторинг на биоразнообразието, която да предоставя важна информация за постигането на целта за 2010г., както и за оценката на напредъка по тази цел, са необходими действия в следните четири направления:

1. Координация на съществуващите международни мрежи за мониторинг

Европейската рамка за мониторинг и показатели за биоразнообразието (EBMI-F), одобрена от процеса 'Околна среда за Европа', протичащ на министерско равнище и координирана от Европейската агенция по околна среда и Европейския център за опазване на природата, предоставя ценна платформа за развитие на Европейската програма за сътрудничество за мониторинг на биоразнообразието. Тази платформа ще се изгражда въз основа на съществуващите дългосрочни и добре установени мрежи и на координирането на потока от данни и методологията в тези мрежи с цел да се постигне максимална полза от съществуващите понастоящем отделни национални и регионални дейности по мониторинг.

2. Издигане на по-високо ниво на мониторинга на биоразнообразието в Европа

В момента на европейско ниво е налице само ограничено количество информация, като например информацията подавана от държавите-членки като част от задълженията им по директивата за птиците и естествените местообитания или информацията от националните доклади на страните по Конвенцията за биологичното разнообразие. Необходими са данни и информация с по-широк обхват, свързани със състоянието и тенденциите на биоразнообразието и тяхната връзка с

различните видове натиск и човешка дейност, за да може да се наблюдава напредъкът по посока на целта за 2010г. Това може да се осъществи чрез съответните изисквания за мониторинг и показатели за Конвенцията, обектите на 'Натура 2000' и стратегията за биоразнообразието на ЕС.

3. Координация на националните мрежи за информация

Европейската агенция по околна среда си сътрудничи с държавите-членки и други държави-участнички и заинтересовани международни организации чрез Европейската мрежа за информация и наблюдение на околната среда (Eionet) и международната работна група по показателите за биоразнообразието и мониторинга (IWG-BioMIN) с цел да се създаде поток от проверена информация за природата, биоразнообразието и свързаните с тях дейности и давления, която може да бъде използвана на европейско ниво в подкрепа на напредъка на мониторинга и действията по посока на целта на 2010г. и след това.

4. Осигуряване достъпната на Европейско ниво информация да е съответстваща на политиките и да е полезна за всички, ангажирани със спирането на намаляването на биоразнообразието

Информацията, събирана и предоставяна на разположение на европейско ниво, има за цел да даде представа на лицата, разработващи политиката, в кои области има напредък и в кои са необходими допълнителни действия, да подпомага за повишаването на обществената и политическата информираност и да помогне на отговорните лица в областта, както и на други ангажирани страни да постигнат целта за спиране на намаляването на биоразнообразието до 2010 г.

Заклучителни бележки

Амбициозни цели като тази за биоразнообразието в Европа до 2010 г. са движеща сила за издигане на по-високо ниво и съсредоточаване на действията в областта на околната среда. Информационната рамка, описана в настоящия брифинг, демонстрира как един строен аналитичен подход, работещ отгоре надолу, може да интегрира мониторинга, данните и информацията, необходими за управление на европейското биоразнообразие на местно, национално, регионално и световно ниво за постигане на целта за 2010 г., както и за наблюдение на напредъка до 2010 г. и след това.

